

Cuối năm về quê (kể chuyện): Đón tiếp tôi thon thả giữa đàn bò

Tên: Gi#7843;: Bút ký của Trần Mạnh Tú
Th#7913; Hai, 08 Tháng 2 Năm 2010 18:26

Con gái tôi mới đi học xong đã về nhà, cô mua nhiều đồ ăn cho cha mẹ, con và con của cô về quê mình, cô ở bên con làm một chuyến du lịch Việt Nam.

Không mua đồ con đi mình, tôi phải đi theo tháp tùng vì biết cô sẽ lúng túng khi gặp thi u ngôn ngữ và phong tục Việt Nam, dù cô nói tiếng Việt khá thông thạo.

Tôi đi theo con gái, con rể và sui gia đi trên tuyến du lịch Đường Sông Cửu Long. Chỉ có xe hơi có gắn máy lạnh, chỉ ba người lái du khách, rồi Sài Gòn đi ra ngoài thành phố, trên quốc lộ 1. Tôi ngồi phía sát bên cửa kính để nhìn ra ngoài cho rõ. Xe bắt đầu vào Bình Chánh, đi vào huyện Long An. Đường sá hai bên, chỗ nào cũng đang đắp phá, rồi đất để xây công trường, thì công trường hoặc cao tốc. Bây giờ đi về miền quê không thấy nghĩa địa nữa thuôn là thùy đường lúa, ruộng khoai, bãi rau xanh ngắt nữa. Đi đầu tiên tôi thấy là những hàng hiu: Bán Vật Liệu Xây Cốt, Công Ty Sắt, Thép; Trường Kê Nghề Long An; Car Dealer Lifan, Ford New Holland; Máy Cày-Máy bơm đất. Cũng mừng cho đất nước mình, trông như đang hưng thịnh.

Anh hàng xóm đến viên du lịch, nói tiếng Anh không thông thạo lắm, nhưng để khách nước ngoài tiếp xúc để hiểu anh nói gì.

Anh nói: Long An nổi tiếng trái thơm, dưa hấu ruột vàng, và gạo nếp. Về lúa Long An góp một phần không nhỏ vào số gạo xuất khẩu hàng năm của cả nước.

Gạo Việt Nam xuất khẩu hàng năm trên thế giới, đứng thứ hai, chỉ sau Thái Lan.

Tuy nhiên lợi tức của một nông dân mỗi năm là 450 triệu kim cho một đầu người, nên trẻ em con nhà nông vẫn không được đi học, vì cha mẹ không có tiền đóng học phí cho các em. Anh nói tiếp: Các em được đi học hay không vẫn trông vào quỹ thi học của nước ngoài. Tôi không biết anh đã nói, quỹ nước ngoài là quỹ của Mỹ ông Tây, bà M hay của Việt kiều.

Khi vào khu vực tỉnh Long An, Bến Tre chúng tôi được chuyển sang thuyền máy. Hai chiếc thuyền máy chở ba người lái người đi dọc theo sông Cầu Long bát ngát. Chúng tôi gặp rất nhiều những ngôi nhà nổi trên sông, thật ra không phải nhà, mà là vựa chứa cá.

Đó là một cái mương có mái, diện tích như một ngôi nhà lớn, có nước đá giã cho cá tắm và được biết mương nào cũng có một, hai, con chó canh gác cá, không cho kẻ trộm lấy cá khi không có chủ mương ở đó. Nước đá làm mát nước sông lấy thuyền lên, không lạnh, nên chỉ dùng được trong việc giã cá.

Sông Cầu Long cung cấp cho người dân hơn năm trăm loại cá khác nhau. Ngoài cung cấp cá, sông còn cung cấp cát, và đất sét vét từ hai bên sông. Những mương chứa cát, to đến có thể chứa được 800 tấn trên một mương, mỗi mương được kéo theo bằng một thuyền máy phía trước. Suốt dọc sông đi, tôi thấy số mương chứa cát, và số mương giã cá nhiều ngang bằng nhau.

Những người cha của miền Đông Bến Sông Cầu Long này suốt đời sông thả lưới bắt cá, tài xế chèo máy tàu hay vét đất bên bờ, trong khi những người mẹ là người vá lưới sửa tàu. Tàu máy chúng tôi đi qua thuyền thả lưới bắt gặp ngay sát bờ, những người tuấn tú từ 25-40 đang sửa thuyền đánh cá, một công việc làm tay phải vất vả. Tôi thấy những thân hình bé nhỏ, nón lá đội úp, có người còn bắt cái khăn rằn che ngang miệng, nên không nhìn rõ mặt một chút thấy một phần mũi hay một phần cằm. Người nào cũng đen đen vì nắng và bùn tèm vào da thịt, quần áo; tay cầm búa, cầm rìu, tay uốn cong những nắp sắt, các bà vá những con tàu âu yếm như vá áo cho con, con. Chao ôi, thân cò eo sèo một nước của miền hai mùa!

Thỉnh thoảng mặt đám lá bình trôi qua, cảm hoa màu tím nhạt, mặt màu tím đẹp bình thường, chũu đung, bên bờ như phôi nổi trên sông nước Cù Long này. Mùi nước, mùi sông, mùi nước, mùi gió, mùi cá, và ngay cả những đám mây trôi trên cao đang buông xuống, tất cả đều như có thoảng hời hợt, làm nên một mùi rất đời thân quen: Mùi quê hương yêu dấu!

Chúng tôi đỗ còi tàu ghé vào đọt lùn, cho khách du lịch ăn trưa và xem làm kẹo dừa, xem gà chọi. Bên Tre là xã dừa, ngày trước con gái Bên Tre nổi tiếng tóc mượt dầu dừa, da trắng sữa dừa. Bây giờ các cô không biết tưới nước pha màu nào! Chắc còn may em mới đến ngắm cảnh kẹo dừa bằng dao, gói kẹo dừa bằng tay. Du khách đỗ còi ngắm kẹo, uống rượu cút bưng nước dừa, có pha thêm một ong.

Sau mua bán, chúng tôi đỗ còi chuyển sang xuống máy nhô. Có bốn người một thuyền. Tôi đi con gái người vợ chèo và bốn mẹ chèo thuyền, vợ chèo tôi người vợ hai người lớn, một thanh niên Hòa Lan đi du lịch một mình, và một phu nhân nữa cũng đi một mình, đến từ Úc. Tôi đỗ còi anh hướng dẫn cho biết, năm nay, vào tháng này, người Việt rất ít hơn người nước ngoài (người Việt hiếm khi ngoại bang giờ đây còn là người nhà rợ.) Thuyền đi qua những ngã sông rất nhỏ, chèo khác nào xe đang đi ngoài đường, rẽ vào hầm. Gần mười chiếc thuyền máy nhô len lách giữa hai hàng cây xanh gần như giao vào nhau trên mái thuyền. Tôi biết một bên là dừa nước, loe dùm để lợp mái nhà, bên kia, tôi không biết những bãi cây lá nhỏ là loại cây gì, đi một đời, tôi chỉ nhận được nhàn nhàn mà vẫn không biết, đến khi người lái thuyền, thì một chùm phôi những trái màu xanh, có hình tròn và đẹp như con vịt (con quay).

À, nhớ ra rồi, những khóm này là khóm bên. Chèo biết ai đọt tên cho cây nghe thì thôi! “Bên”! Bên là nghèo, chèo những bãi cây này sẽ mãi mãi đây thôi.

Chúng tôi rời thuyền lên bờ. Đi vào vườn cây ăn trái, qua con đường làng nhỏ, hai bên thỉnh thoảng có những ngôi nhà xây nổi trên vườn nhà, tôi vừa đi vừa tò mò ngắm những bậc hình, được năm sinh, nằm trên những mả bia. Những cây già suốt đời sống một vườn, chèo thì lại trên phố đọt cửa giồng heo mình, họ đã nhìn thấy bao nhiêu du khách người Mỹ, người Việt đi qua trước mặt, họ không đã cảm nhận được đi đâu?

Lên đây chúng tôi đỗ còi cho ăn trái cây vườn. Một người một đĩa nhỏ, có: một trái chuối cau, một lát dừa hủ như, một lát thơm, một lát sa bô chê (sapotier), và chúng tôi đỗ còi nghe hát cồng chiêng. Ban nhạc gồm có bốn người đàn ông, tuổi giữa năm mươi, sáu mươi. Nhạc sĩ ngồi theo thứ tự: đàn Đục Huyền (đàn Bầu), đàn Kim (đàn Cò), đàn Nguyệt (tròn như mặt trăng) và đàn Guita cồng (chèo có 5 dây). Hai người hát vọng cồng là một cô tuổi đời 30 mặc nguyên một bộ

áo dài, quần dài màu hồng và mặt ngời cười đàn ông trung niên.

Điêu thiêu sót là người họ hàng đến không có nghĩa cho du khách đó là cần học. Và nghe hát vâng có thì phải và tay lúc người ca hát giởng câu cười. Cô gái hát một bài vâng có “Chia tay mẹ tôi hai con phụng hoàng” rồi một bài trách người yêu bỏ ra đi tìm công danh ở chốn xa xăm, quên người con gái nơi quê nhà. Không thấy ai vâng tay khi mình xuống sáu câu, nên đến khi người đàn ông ban lên hát cô phải đứng vâng tay, làm mẫu.

Ngay từ lúc nhìn người công nhân rã mang nước khí ra, tôi nhìn, thấy đã lòng rùng rùng rồi. Khi người xếp hàng trước mặt tôi, thì thấy sù, núp ruột xa ngàn dặm (của tôi) quần thối. Tôi thấy thối cho sự lộ liễu của họ ngay trong làng, trong xóm của họ. Trong số ba mươi lăm khách du lịch bằng thuyền máy trên sông Cầu Long ngày hôm đó, chỉ có một người rồi là Việt Nam (tôi nguyên và con gái tôi một phần hai Việt Nam,) phần còn lại, họ là Mỹ, Đức, Úc, Thụy Sĩ.

Ban nước chửi đàn thối đi u nghe. Tiếng đàn bọ u thánh thót trước tiên, làm tôi nhấc câu:

“Đàn bọ u ai gọi thì nghe

Làm thân con gái chớ nghe đàn bọ u.”

Tiếng đàn đó quyên rũ đến thế nào mà ông bà ta ngày trước phải thốt lên như thế! Giờ đây, đang gọi lên để cho mặt mình tôi thối ng thối, tôi vâng thấy mình đi c bị t vâng nghe m ngủi thối ng cho người nước sĩ. Rồi tiếp theo là tất cả tiếng đàn cùng cất lên, tôi vâng nghe vâng chớ m nước mặt. Nghe cái tai chung quanh tôi họ nghe như thế nào như? Không là “Đàn gọi tai trâu” là tiếng họ p này đây?

Đón nóc tôi bây giờ thành thế đến thôn quê đến sông nước vào du khách, nên linh hồn của người nếm phần đến trên kia, chớ cũng đã quen với những tiếng chân của du khách phụng hoàng xa, họ có nhận rằng chớ đón du khách? Cũng như những nước công này, chớ họ đã quá quen với những lời gọi đàn và hát vâng có cho toàn người ngoại quốc, không biết mặt chút gì với nước Việt Nam.

Cuối năm về quê (kể chuyện): Đợt nọ tôi thon thả giật đàn bầu

Tên: Giỏi; Bút ký của Trần Mạnh Tú

Thị trấn Hai, 08 Tháng 2 Năm 2010 18:26

Tôi nghĩ đây, tôi cho mình có cái may mắn có bạn cùng trình diễn cho mình riêng mình. Tôi đã qua thính con gái, nên tôi được phép nghe đàn bầu. Tôi còn được nghe giật lách cho riêng tôi và cho những người đàn thon thả đó.